

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«ПРИДНЕСТРОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Т.Г. ШЕВЧЕНКО»
Филологический факультет
Кафедра украинской филологии

УТВЕРЖДАЮ:

Зав. кафедрой

доц. Мицкевич

Е.Л. Якимович

«31» августа 2020 г.

ФОНД ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ
по учебной дисциплине
«ОФИЦИАЛЬНЫЙ ЯЗЫК (УКРАИНСКИЙ)»

Направление подготовки:

5.38.03.04 ГОСУДАРСТВЕННОЕ МУНИЦИПАЛЬНОЕ УПРАВЛЕНИЕ
общий профиль

Направление подготовки:

6.44.03.05 ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Основной профиль:

История

Направление подготовки:

6.44.03.01 «ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ»

Профиль:

«Музыкальное образование»

Направление подготовки:

5.41.03.04 ПОЛИТОЛОГИЯ

Профиль:

Общий

Направление подготовки:

8.51.03.03 СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

Профиль:

Постановка и продюсирование культурно-досуговых программ

Направление подготовки:

5.39.03.01 СОЦИОЛОГИЯ

Профиль:

Общий

Направление подготовки:

5.39.03.02 СОЦИАЛЬНАЯ РАБОТА

Профиль: Социальная защита и социальное обслуживание населения

Квалификация выпускника:

Бакалавр

Разработал: ст. преп. В.И. Щербина

«31» августа 2020

Тирасполь 2020

Паспорт фонда оценочных средств по учебной дисциплине

1. В результате изучения дисциплины "Официальный язык (украинский)" у обучающихся должны быть сформированы следующие компетенции:

Категория (группа) компетенций	Код и наименование	Код и наименование индикатора достижения компетенции
Универсальные компетенции и индикаторы их достижения		
Коммуникация	УК-4. Способен осуществлять деловую коммуникацию в устной и письменной формах на государственном языке Российской Федерации и иностранном(ых) языке(ах)	<p>ИД-1ук-4.1 Устанавливает контакты и организует общение в соответствии с потребностями совместной деятельности, используя современные технологии</p> <p>ИД-2ук-4.2 Составляет в соответствии с нормами русского языка деловую документацию разных жанров</p> <p>ИД-3ук-4.3 Составляет типовую деловую документацию для академических и профессиональных целей</p> <p>ИД-4ук-4.4 Создает различные академические или профессиональные тексты на иностранном языке</p> <p>ИД-5ук-4.5 Организует обсуждение результатов исследований и проектной деятельности на различных публичных мероприятиях на русском языке, выбирая наиболее подходящий формат</p> <p>ИД-6ук-4.6 Представляет результаты исследований и проектной деятельности на различных публичных мероприятиях, участвует в академических и профессиональных дискуссиях на иностранном языке</p>

2. Программа оценивания контролируемой компетенции

Текущая аттестация	Контролируемые разделы дисциплины и их наименование	Код контролируемой компетенции (или ее части)	Наименование оценочного средства
	Раздел 1. Фонетика. Графіка. Орфоепія	ОК-5	Тест
	Раздел 2. Орфографія	ОК-5	Лексические темы Стихотворения Контрольная работа
	Раздел 3 Морфологія	ОК-5	Лексические темы Стихотворения Контрольная работа
Промежуточная аттестация			
Зачет с оценкой		ОК-5	Вопросы к зачету

Виды итогового контроля
зачет с оценкой – в I семестре.

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«ПРИДНЕСТРОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМ. Т.Г.ШЕВЧЕНКО»**

Филологический факультет

Кафедра украинской филологии

**Вопросы к зачёту по дисциплине
«Официальный язык (украинский)»**

1. Український алфавіт. Звуки і букви української мови.
2. Правопис апострофа.
3. Чергування голосних.
4. Правила вживання м'якого знака.
5. Чергування приголосних.
6. Спрощення в групах приголосних.
7. Подвоєння приголосних внаслідок збігу частин слова.
8. Подовження приголосних внаслідок їх подовження між двома голосними.
9. Правопис префіксів
10. Відмінювання іменників I відміни.
11. Відмінювання іменників II відміни.
12. Відмінювання іменників III відміни.
13. Відмінювання іменників IV відміни
14. Поділ іменників I та II відмін на групи.
15. Загальна характеристика прикметників.
16. Відмінювання прикметників.
17. Ступені порівняння якісних прикметників.
18. Загальна характеристика числівників. Розряди числівників за значенням.
19. Розряди числівників за будовою.
20. Відмінювання кількісних числівників.
21. Відмінювання порядкових числівників.
22. Загальна характеристика займенників. Розряди займенників.
23. Відмінювання особових займенників.
24. Відмінювання присвійних займенників.
25. Відмінювання означальних займенників.
26. Дієслово як частина мови.
27. Поділ дієслів на дієвідміни.
28. Дієвідмінювання дієслів теперішнього часу дійсного способу.
29. Творення дієслів майбутнього часу.
30. Дієвідмінювання дієслів складної форми недоконаного виду майбутнього часу.
31. Прислівник. Розряди.
32. Службові частини мови. Вигук.

Виды итогового контроля:

Зачет с оценкой

Экзамен - не предусмотрен.

Текущая аттестация:

- тестирование;
- чтение наизусть стихотворений и пересказ текстов;

- выполнение лабораторных заданий и упражнений.

Критерии оценивания:

При оценке ответа студента следует руководствоваться следующими критериями:

- полнота и правильность ответа;
- степень осознанности, понимания изученного материала;
- умение словесно его передать,
- языковое оформление ответа: богатство и разнообразие используемой лексики, синтаксических конструкций;
- умение излагать материал последовательно, с учётом литературных норм языка.

Студент получает допуск зачёту, если он посетил большую часть занятий и активно участвовал в работе; успешно справляется со всеми заданиями, предложенными на практических занятиях; демонстрирует знание теоретического материала; умеет применить полученные знания на практике при выполнении презентации, носящий практический подход.

Студент не допускается к зачёту, если он не справляется с предложенными заданиями, демонстрирует плохое владение теоретическим и практическим материалом курса, не посещает занятия или имеет большое количество пропусков без уважительной причины.

Критерии оценки:

Оценку «*отлично*» заслуживает ответ студента, демонстрирующий полное соответствие сформированных компетенций нормативным требованиям знания учебной дисциплины «Официальный украинский язык» или допускающий незначительные нарушения этих требований, не носящие принципиального характера, не влияющие на качество изложения теоретического материала. Условно неточности и оговорки во время ответа на вопросы не превышают нормы на 5–10 %.

Оценку «*хорошо*» заслуживает ответ студента, демонстрирующий наличие сформированных компетенций с некоторыми нарушениями (10 - 25 %) нормативных требований знания учебного и научного материала курса и не влияющими в значительной мере на качество изложения теоретического материала.

Оценка «*удовлетворительно*» ставится за ответ студента, в котором в целом демонстрируется необходимый уровень компетенций, но со значительными нарушениями (25 - 45 %) нормативных требований знания учебного, научного и практического материала курса.

Оценка «*неудовлетворительно*» ставится за ответ студенту, не обладающему достаточным уровнем сформированности компетенций, влекущему за собой более 45 % нарушений нормативных требований знания изучаемого учебного, научного и практического материала курса.

Составитель В.И. Щербина

« 31 » свічте 2020 г.

**ОЦЕНОЧНЫЕ СРЕДСТВА ДЛЯ ТЕКУЩЕГО КОНТРОЛЯ УСПЕВАЕМОСТИ
ПРОМЕЖУТОЧНОЙ АТТЕСТАЦИИ ПО ИТОГАМ УСВОЕНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ
И УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ
САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ.**

Текущая аттестация

- тестирование;
- выполнение лабораторных заданий и упражнений.

Образец тестовых заданий, предлагаемых студентам на лабораторных занятиях:

Завдання для поточного контролю та проміжної атестації:

1. Вкажіть, у якому рядку в усіх словах дж і дз позначають один звук.

- а) підземний, віджити, візоріти, дзвонар, джунглі;
- б) підзолистий, піджарити, дзвеніти, дзбан, дзенькіт;
- в) дзюркіт, джміль, джерело, дзьоб, дзеркало;
- г) підживлення, джаз, кукурудза, відзвучати, джем;
- д) підзорний, підзахисний, джоуль, джазовий, підзвітний.

2. У якому рядку допущено помилку при розташуванні слів в алфавітному порядку?

- а) покровителька, порожній, правда, праска, працювати;
- б) портфель, правдоподібний, прибудова, примайструвати, принесений;
- в) посуд, правосуддя, прадавній, приневолений, приносити;
- г) православний, прималювати, принада, принцеса, полотно;
- д) практика, прати, примітка, принцип, приписка.

3. У якому рядку допущено орфографічну помилку?

- а) район, гайок, майонез, медальон, бульон.
- б) бадьюрий, вольовий, гільйотина, гайочок, войовничий.
- в) льонарство, чотирьох, мільон, льодяник, війкати.
- г) серйозний, павільйон, мальовничий, Селезньов, майор.
- д) синього, нижнього, войовничий, йодистий, майоріння.

4. У якому рядку всі слова пишуться зі сполученням літер ьо?

- а) л...н, л...довик, тр...х, л...тчик, Мурав...в.
- б) син...го, кол...ру, сер...зно, бад...рий, с...годні.
- в) вол...вий, лиц...вий, пол...вий, га...вий, ма...ріти.
- г) ді...вий, нижн...го, с...мого, с...рабати, т...жкати.
- д) верхн...го, л...х, тін...вий, д...готь, л...дяник

5. Вкажіть, у якому рядку допущено орфографічну помилку?

- а) Мар'яна, дев'ять, з'явитися, Стеф'юк, Лук'янівка;
- б) з'єднаний, рум'яний, дзвякнути, свято, цвях;
- в) без'ядерний, надвечір'я, п'явка, міжбрів'я, кров'ю;
- г) зоряний, солов'їний, буря, бур'ян, буряк;
- д) вітряк, духмяний, різдв'яний, торф'яний, морквяний.

6. Виберіть рядок, у якому всі слова слід писати з апострофом.

- а) з...юрмитися, миш...як, верхів...я, п...еестал, п...юре;
- б) Б...єгород, Захар...їн, Монтеск...є, Руж...є, В...язьма;
- в) мавп...чий, тъм...яний, з...ясувати, роз...яснити, пів...яблука;
- г) голуб...я, подвір...я, бур...ян, довір...я, дит...ячата;
- д) дух...янний, приєслів...я, полу...я, за...язковий, Р...ябко.

7. У якому рядку можливе нерухоме чергування голосних звуків при сполученні чи сполученнях?

- а) гагити, волонтій, соя, мах, шелест.
- б) особа, дівчата, черві, зови, студент.
- в) олова, сіла, осінні, Канів, земля.
- г) стояти, сід, жартую, тінь, берег.
- д) вітер, жимати, сторона, колгосп, рот.

8. Які з наведених приголосних подовжуються?

- а) д, т, з, ц, л, н, ж, ч, ш;
- б) д, т, з, ц, л, м, н, ж, ч;
- в) д, т, з, ц, б, р, л, н, ж, ш;
- г) д, т, ц, л, н, п, к, ж, ч, щ;
- д) д, т, з, г, р, л, н, ж, ч, ш.

9. У якому рядку всі слова записано правильно?

- а) буквений, зроблений, потомствений, сказаний, лебединий;
- б) чайний, вихований, старовинний, статтей, хвилинний;
- в) навмання, поораний, сонний, середньовіччя, прибуття;
- г) узлісся, чуйністтю, задоволення, Поволжя, щедрістю;
- д) жовчю, любов'ю, прибутия, новосіля, зрання.

10. У якому рядку не всі слова записані правильно?

- а) розхвилюватися, безчестний, відкриття, передчасний, міжвидовій;
- б) безкорисливий, возвеличити, підтримка, розхитати, представник;
- в) передплата, безкрай, черезплічник, розпитати, обтрусити;
- г) пригірок, прегарний, придніпровський, прикордонний, прізвисько;
- д) приписаний, применшувати, прикрашати, премудрість, прівра.

Критерии оценивания:

В каждом задании предполагается один правильный ответ.

10-9 правильных ответов – оценка – 5 «отлично»

8-7 правильных ответов – оценка – 4 «хорошо»

6-4 правильных ответа – оценка – 3 «удовлетворительно»

3-0 – оценка 2 «неудовлетворительно»

Составитель

Щербина

В.И. Щербина

«21»

августа

2020 г.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
ПРИДНЕСТРОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ им. Т.Г. ШЕВЧЕНКО

Филологический факультет

Кафедра украинской филологии

Комплект заданий для контрольной работы
по дисциплине

«Официальный язык (украинский)».

Вариант 1

1. Перепишіть слова, де треба, замість крапок поставте м'який знак.
Тижден..., борщ..., осін...ній, кров..., сіл...с...кий, уман...с...кий, вишен..., невіст...ці, жмен...ці, спіл..ка.
2. Прочитайте слова. Вставте, де потрібно, апостроф.
Дев...ятеро, в...язання, бур...ян, Лук...янчук, роз...єднати.
3. Перепишіть слова, вставляючи пропущені ЇО чи ЙО.
С...годні, крайн...го, ма...ор, міль...он, сер...озний.
4. Утворіть чергування голосних звуків. Вітер, щічка, захід, брід старість.
5. Утворіть чергування приголосних. Муха, луг, береза, терпіти, крутити.
6. Від поданих іменникових основ за допомогою суфікса –ськ(ий) утворіть прікметники.
Карпати, Париж, студент, козак, чуващ.
7. Виконайте спрошення в групах приголосних.
Область, щіс...десят, злість, щастя, випуск.
8. Перепишіть, замість крапок вставляючи, де треба, пропущені букви.
Жовч...ю, мудріст...ю, вил...ється, Затиш...я, любов...ю.
9. Перепишіть слова, вставляючи замість крапок пропущені букви.
Пі...сунути, бе...доганий, ...шити, ...куштувати, ...чистити.
10. Запишіть назви днів тижня та назви місяців року.
11. Визначте групу кожного іменника.
Сад, суховій, лось, ніц, порося, дитя, дзеркало, дівка, берег, кишеня.
12. Подані слова запишіть у давальному відмінку однини.
Кішка, лоша, Гали, сирота, зерно, горобець, жінка, мати, піч, дід.
13. Подані слова запишіть в орудному відмінку.
Перо, хлопець, Ві...чина, рівнина, теля, скарб, край, вісь, площа, щастя.
14. Утворіть просту форму вищого і найвищого ступенів порівняння прікметників.
Далекий, гарний, малій,, низький, високий,
15. Запишіть числівники словами.
5-7 годин; 200-300 кілометрів; понад 4000 кілометрів; середня висота 400-500 метрів.
16. Поставте дієслова в доконаному виді:
Сипати, кидати, різати, рости, думати.
17. Продієвідмінізувати дієслова в теперішньому часі:
Цвісти, стелзати, навчати, святати.
18. Від поданих дієслів утворіть минулий час. Визначте рід і число.
Шепотіти, стояти, іти, варити, нести.

Варіант 2

1. Поставте, де треба м'який знак. Поясніть правопис.

Різ...бяр, комар..., близ...ко, перевір..., брен...кіт, Натал...чин, кин...те, сяд...те, ріж...те, друкарен..., звір..., боязкий..., волин...с...кий, урал...с...кий, молот...ба, лял...чин, дон...чин. Світлан...ці, пісен..., бажан..., аптекар..., воротар..., т...маний, ред...ці, сторон...ці, л...ьється, держал...це.

2. Вставте пропущені букви (з.с.).

...підлоба, ...початку, ...радити, ...-під землі, ...ховище, ...місити, ...відео...йомка, ...поконвічний, ...вільнення.

3. Доберіть форми слів чи споріднені слова так, щоб відбулося чергування приголосних:

будити, туроک, свекруха, кожух, молоко, техніка, крига, рік, вічний, узбек, проводити, сидку, вухо, крик, казах, дух, рух, нога, сніг.

4. Поясніть чому в словах цвях, морквяний, тъмяний, різдвяний, мавпячий апостроф не тишиється, а в словах верф'ю, черв'як він стоїть.

5. У ліву колонку випишіть слова, в яких приголосні подвоюються, у праву — слова без подвоєння. Якщо завдання виконане правильно, з других букв прочитаєте афоризм Г. Сковороди.

Узліс_я, вчен_ий, гуман_ий, освоєн_я, шален_ий, біло-камін_ий, усміхнен_ий, гусен_я, охоплен_я, суверен_ий, стат_єю, гнан_ий, орган_ий, баштан_ик, сап'ян_ий, зйотован_ий, старан_ість, увічнен_я, стат_ей, стін_івка, правосуддя, ряднин_а, оживлен_ий, чавун_ий, зчищен_ий, вторин_ий, гатуйован_ий, загоен_я.

6. Знайдіть слово з префіксом пре-:

пр...никлій
пр...смирніти
пр...стол
пр...кмета
пр...вітний

7. Виписати лише слова з подвоєнням приголосних. З перших букв прочитати назву вірша Лесі Українки.

Донеч..ина, об..ризкати, заб..ризкати, Словач...ина, від..ячити, над..ворі, імен...ий, Туреч...ина, від...окремити, над...ністрянський, імен..ик, роз...умний, ов...а, гайдамач...ина, без...успішний, небез..ахисний, істин...ий.

1. Вставте пропущені букви.

8. Це було в другій половині квітня, в Криму, в Алуп...і (Алупка). 2. За скелею море кидає на берег журбу-тугу, ніби хоче ще більше нагнати скарбот на бере...ан (берег). 3. Я здригнувся, мимоволі о...і (око) потяглися на північ. 4. Червоно-золоту барву і моря, і неба заслали усі весел...ині (веселка). 5. Я схилився на канапку і невдов...і (довго) задрімав.

9. Виписати лише слова з подвоєнням приголосних. З перших букв прочитати назву вірша Лесі Українки.

Донеч..ина, об..ризкати, заб..ризкати, Словач...ина, від..ячити, над..ворі, імен...ий, Туреч...ина, від...окремити, над...ністрянський, імен..ик, роз...умний, ов...а, гайдамач...ина, без...успішний, небез..ахисний, істин...ий.

10. Склади речення зі словами: університет, бакалавр, декан, спортивні ігри, суддя.

Література:

- Практикум з українського правопису: навчальний посібник. М.Л. Дружинець, О.В. Антонюк [та ін.]; за ред. М.Л. Дружинець. - Одеса : Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова. 2018. – 396 с.
- Сучасний український правопис. Комплексний довідник. – Харків. – 2015.
- Українська мова: Навчально-методичні рекомендації укл. Т.О. Бессонова, В.І.Шергіна – Тирасполь: Вид-во АДУ, 2014.- 96 с.

Критерии оценки контрольной работы

«зачтено» / «отлично»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на итоговом уровне, обнаруживает всестороннее, систематическое и глубокое знание учебного материала, усвоил основную литературу и знаком с дополнительной литературой, рекомендованной программой, умеет свободно выполнять творческие задания, предусмотренные программой, свободно оперирует приобретенными знаниями, умениями, применяет их в ситуациях повышенной сложности.
«зачтено» / «хорошо»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на среднем уровне: основные знания, умения освоены, но допускаются незначительные ошибки, неточности, затруднения при аналитических операциях, переносе знаний и умений на новые, нестандартные ситуации.
«зачтено» / «удовлетворительно»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на базовом уровне: в ходе контрольных мероприятий допускаются значительные ошибки, проявляется отсутствие отдельных знаний, умений, навыков по некоторым дисциплинарным компетенциям, студент испытывает значительные затруднения при оперировании знаниями и умениями при их переносе на новые ситуации.
«не зачтено» / «неудовлетворительно»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на уровне ниже базового, проявляется недостаточность знаний, умений, навыков.
«не зачтено» / «неудовлетворительно»	Дисциплинарные компетенции не сформированы. Проявляется полное или практически полное отсутствие знаний, умений, навыков.

Составитель

В.И. Щербина

« 31 » августа

2020 г.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
-ПРИДНЕСТРОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Т.Г. ШЕВЧЕНКО»

Филологический факультет

Кафедра украинской филологии

Примерный перечень лексических тем для чтения, перевода и пересказа.

Київ

Київ — столиця і найбільше місто України, розташоване на річці Дніпро. Назва міста походить від імені Кия, одного з легендарних засновників міста.

Згідно з древньою легендою, Київ заснували три брати — Кий, Щек, Хорив та їх сестра Либідь. Вражені красою дніпровських пагорбів, вони оселилися тут і назвали місто Києвом на честь старшого брата Кия. Пам'ятник засновникам міста зведений на набережній Дніпра в наші дні. Місце для міста було вибране вдало, високі схили Дніпра слугували відмінним захистом від набігів кочових племен.

Протяжність Києва — більше 20 км. уздовж мальовничих берегів найбільшої української річки — Дніпра. Його площа складає 827 кв.км. Населення Києва — близько 3 млн. мешканців.

Київ — один із найстаріших слов'янських центрів. В давнину його називали «матір'ю городов руських». Вік Києва — більше 1500 років. Перше поселення на території сучасного Києва виникло 15–20 тис. років тому.

За часів правління князя Володимира Великого(980-1015) Київ розвивався особливо швидко. Щоб об'єднати Київську Русь і збільшити її міжнародний вплив, князь Володимир хрестив Русь у 988 році.

Сучасний Київ — це важливий промисловий, науковий і культурний центр Східної Європи. Місто має розвинену інфраструктуру і розвинену систему громадського транспорту, що включає київське метро.

В столиці України є великий культурний потенціал. Тут знаходиться більше 30 музеїв, близько 200 унікальних архітектурних пам'ятників, 33 театри, багаточисельні художні виставки.

Київ — одне з найзеленіших міст світу, в ньому налічується більше 60 парків. Навесні і влітку місто нагадує один великий парк.

У Києві багато історичних місць. Наприклад, Софійський собор, побудований в XI столітті, Києво-Печерська Лавра, заснована в XI столітті, Михайлівський Золотоверхий собор, який був зруйнований і нещодавно повністю відновлений, Андріївська церква у стилі бароко.

Пам'ятник Тарасу Шевченку, великому українському поетові, знаходиться перед будівлею Київського Університету, названого його ім'ям. Пам'ятник Богдану Хмельницькому, знаменитому гетьманові України, стоїть на площі напроти Софійського собору.

Київ — це центр культурного життя України. Прихильники театру, кіно, музики, живопису знайдуть тут для себе що-небудь цікавого. У Києві багато музеїв: музей українського мистецтва, історичний музей, музей Тараса Шевченка, Лесі Українки, Михайла Булгакова та інші.

Тарас Шевченко (біографія)

Народився 9 березня 1814 року у селі Моринці Звенигородського повіту Київської губернії в закріпаченій селянській родині. Рано став сиротою — мати померла, коли йому було 9 років. батько — у 12 років. Восени 1822 року місцева вчитися грамоти у місцевого дяка. Іде наймитувати дяка Богорського, який прибув з Києва. Не витерпівши змущань сяга таук з цього і шукає в навколишніх селах учителя-маляра.

У 1828 році він потрапляє в число прислуги поміщика Енгельгардта спочатку в ролях художника, потім козачка. Помітавши у Тараса пристрасть до живопису, поміщик вирішує зробити його поважним художником. Він віддав його вчитися викладачеві Віленського університету — художнику І.І. Рустему. У Вільні Юліан Тарас пробув 1.5 року. Переїхавши 1831 року з Вільню до Петербурга Енгельhardt взяв із собою Шевченка, віддав його в науку на 4 роки до живописця Василя Штернера. У тому ж році Тарас познайомився з художником — художником І. Сошенком, а через нього — з Ерастом Гребенюком, В. Григоровичем і іншими художниками. Навесні 1838 р. Карл Брюллов та Василь Жуковський зазнайомили молодого поета з художником Николаєм Шевченко став студентом Академії мистецтв.

Першу збірку своїх поетичних творів видав 1840 р. під назвою «Кобзар». 25 травня 1843 року з Петербурга виїхав в Україну. В лютому 1844 року виїхав з України до Петербурга через Москву.

5 квітня рада Академії мистецтв видала Тарасу Шевченку квиток на право проїзду на Україну. Вже в листопаді 1845 року збори Академії мистецтв у Петербурзі затвердили рішення ради про надання звання некласного художника 31 березня (12 квітня) 1845 року виїхав із Петербурга через Москву до Києва. Навесні 1846 року прибув до Києва. У квітні пристав до Кирило-Мефодіївського братства.

Заарештували його 5 квітня 1847 року за участь у Кирило-Мефодіївському товаристві й відправили до Петербурга. Заслани Т. Шевченка в солдати до Оренбурга. Деяке полегшення становища Шевченка настало навесні 1848 р. унаслідок включення його до складу Аральської експедиції. У квітні 1850 року Шевченка вдруге затримано і після піврічного ув'язнення запроторено в Новопетровський береговий форт.

2 серпня 1857 року поета було звільнено із заслання. Навесні 1858 року поет прибув до Петербурга. А влітку 1859 року його знову в Україну, якої вже 12 років не бачив.

До останніх днів свого життя поет перебував під таємним наглядом поліції. 10 березня 1861 року Тарас Шевченко помирає в Петербурзі. Його ховають спочатку на Смоленському кладовищі, але, згідно з «Заповітом», 10 травня того ж року його прах перепохованої в Україні над Дніпром на Чернечій горі (м. Канів).

Великдень

Великдень – це день Воскресіння Ісуса Христа. Вважається одним з найбільших свят у християн.

Сьома тижня річниці розпочинається Великий піст, його характерною ознакою є те, що окрім вживання скромних їжів забороняються також і будь-які розваги. Великодньому тижню передує Вербний тиждень, або ж як згадують у народі Чистий тиждень.

Протягом цих днів наводять лад у господарстві, прибирають у хаті та прикрашають оселю найкращими святковими рушниками та килимами. Найважливішим днем у цей тиждень – четвер. У давнину ранок починається з того, що мати будила дітей, наливали миску непочатої води та вкидала у неї жменю жита і крашанку, після чого від черзі вмивала малих дітей, старші діти вмиваються самі.

У народі вірують, що у цей день навіть ворон своїх дітей купає. У цей же день стригли дітей та прали білизну. Надвечір всі члени сім'ї одягають усе чисте і святкове й прямають до церкви – «на страсть», розповідається про останній день життя Ісуса Христа на землі. Потім освячують свічку, яку потім палаючи несуть до дому, свічку потрібно захищати аби не згасла в дорозі. Вважається цю страсна, або ж громична свічка – це оберіг від усього лихого.

У п'ятницю зявляють паску, яка є головним хлібом свята. На всій території України паска має однакову форму – це кукурудзяний хліб, виготовлений на основі пшеничного борошна молока, яєць та цукру. Останні приготували до великодня розпочинаються у суботу. Цього дня пишуть писанки, фарбують крашанки, запікають пироги, ковбаси, м'ясо, подекуди запікають ціле поросся. Ввечері господиня починає збирати великий пирог, кладучи й нього потрохи з кожної великодньої страви, після чого накриває все святковим рушником і несуть до церкви посвятити з вечора, якщо сім'я йде на всенощну, або можна йти на світанку. Надзвичайно красиве видовище, коли з корогвами, хрестом та іконами Христа. Євангелія священик робить обхід навколо церкви. Дзвонять дзвони та співає хор „Христос Воскрес!”.

Після того як освятили паску люди йдуть до дому, де розговляються за святковим столом. Спочатку треба їсти свячену паску, або крашанку, потім паску, після цього можна їсти решту святкових страв. Не слід це плутати з сім'ячим сінданком, бо це урочиста трапеза – священнодійство. Усі три святкових дні родини ходять один до одного в гості. В народі кажуть що у ці три дні є момент, коли Господь відкриває небо, аби почути молитви одне найзаповітніше бажання людини з чистим серцем. Саме тому до Великодня рекомендується прогнати з серця усе зло та усю ненависть і заздрість та помиритися з ними в найзапеклішими ворогами.

История образования ПМР

2 сентября 1990 года является официальной датой восстановления государственности на территории Приднестровья в результате провозглашения ПМР.

Летом 1991 года, когда на митингах молдавских националистов в Кинешме и других городах Молдовы зазвучали призыва к массовой депортации всех "прополезов", усилились антиставропольские

антисемитские настроения и тогдашним молдавским руководством был взят курс на создание моннационального государства и выход из состава СССР, народ Приднестровья поднялся на борьбу с воинствующим национал-фашизмом.

Народ Приднестровья, ставший на защиту своей Республики, ощутил огромную поддержку со стороны патриотических сил бывших республик Советского Союза. Решительную позицию в прекращении военных действий на берегах Днестра заняла Россия. Молдова вынуждена была согласиться на прекращение войны и приступить к переговорному процессу. Но война привела к полному разделению Молдовы и Приднестровской Молдавской Республики, которые стали существовать как два независимых государства, не имеющие ничего общего.

В ПМР созданы все институты власти. Всеноародно избран Президент, высший законодательный орган Верховный Совет, сформировано Правительство, имеются собственные Вооруженные Силы, Суд, Прокуратура, правоохранительные органы, собственные средства массовой информации: Республиканские радио, телевидение и газеты. В 1996 году на всеноародном референдуме был принят основной закон государства – Конституция ПМР, в которой определено, что «Приднестровская Молдавская Республика – суверенное, независимое, демократическое, правовое государство». Основной закон также определяет, что в республике признаются и в равной степени защищены государством различные виды собственности – государственная, частная и иные. Утверждена символика государства – Герб, Гимн, Флаг.

День Перемоги

9 травня – Великий День Перемоги СРСР над Німеччиною часів фашизму у Великій Вітчизняній війні, яка тривала чотири роки, є одним з найголовніших свят для країн, що входили до складу Радянського Союзу.

В останній рік війни для здійснення Берлінської операції, були задіяні солдати і командуючі офіцери у кількості більше 2.5 мільйонів чоловік, усього у боях було задіяно величезну кількість бойової техніки: 6250 танків, 7500 літаків і інша зброя. Червона Армія відчайдушно боролася, проте втрати були величезні: за офіційними даними армія втрачала 15 тисяч бійців за добу. Всього у Берлінській операції було втрачено 352 тисячі солдатів і офіцерів, з них загиблими – 78 тисяч.

Звістка про перемогу, у вигляді акту про капітуляцію Німеччини радянському народу доставив літак марки «Ла-2» під командуванням А. І. Семенкова, який висадився в Москві на Центральному аеродромі ім. Фрунзе 9 травня 1945 року. Вже 24 травня на Червоній площі пройшов знаменитий парад Перемоги, командиром якого став маршал Рокоссовський, а приймав – маршал Жуков.

На площі пройшов урочистий марш, в якому взяли участь звідні полки фронтів (порядок проходження формувався по розташуванню полків на момент закінчення війни – від півночі на південь). У параді брали участь: Каельський полк, Ленінградський, 1-й Прибалтійський, Білоруський (Третій, Другий і Перший), Український (полки з 1-го по 4-й), а також звідний полк ВМФ. Участь у параді також взяли бійці Війська Польського, що пройшли у складі 1-го Білоруського фронту. Очолювали звідні полки командувачі фронтами і арміями, а тримати прапори частин і з'єднань вилала часть Героям Радянського Союзу. 200 прапороносців кинули прапори біля Мавзолею прапори переможених німецьких військ, чим і закінчився парад.

День Перемоги є офіційним святом, оголошеним вихідним днем в Україні. З року в рік на головній вулиці Києва – Хрещатику – проходить парад на честь Дня Перемоги. Українці вітають ветеранів Великої Вітчизняної війни зі своїм, промовляючи теплі слова вдячності, за традицією багато хто йде в парк Слави, щоб ушанувати пам'ять загиблих солдатів, поклавши квіти до Вічного вогню.

Стихотворения (наизусть)

1. Тарас Григорович Шевченко: «Заповіт»
2. Ліна Костенко. «Старінні слова, коли вони мовчать».
3. Максим Рильський. «Москва»
4. Василь Сінкевич. «Ти знаєш, що ти — людина?»
5. Андрій Мозоленко. «Пісня про рушник»

Говоріння (усний переказ)

Оцінюється здатність учня:

а) усно чи письмово виявляти певний рівень обізнаності з теми, що розкривається;

б) уміти будувати висловлювання певного обсягу, добираючи і впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал (епізод із власного життєвого досвіду, прочитаний або прослуханий текст, епізод з кінофільму, сприйнятий (побачений чи почутий) твір мистецтва, розповідь іншої людини тощо); ураховувати мету спілкування, адресата мовлення; розкривати тему висловлювання; виразно відображати основну думку висловлювання, диференціючи матеріал на головний і другорядний; викладати матеріал логічно, послідовно; використовувати мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови; додержувати єдності стилю;

в) виявляти своє ставлення до предмета висловлювання, розуміти та враховувати можливість різних тлумачень тієї самої проблеми;

г) виявляти певний рівень творчої діяльності, зокрема: трансформувати одержану інформацію, відтворюючи її джерело, стисло, вибірково, своїми словами, змінюючи форму викладу, стиль тощо відповідно до задуму висловлювання; створювати оригінальний текст певного стилю; аргументувати висловлені думки, переконливо спростовувати помилкові докази; викладати матеріал виразно, доречно, економно, виявляти багатство лексичних і граматичних засобів.

Переказ

Матеріалом для переказу (у/п) може бути попередньо опрацьований текст, самостійно прочитаний матеріал з періодика, епізод фільму чи телепередачі тощо.

Обсяг тексту для переказу: 200-250 слів

Тривалість звучання усного переказу 3-5 хвилин.

Составитель В.І. Щербина В.І. Щербина

«31» августа 2020 г.